

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četr let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 9. februarja 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 17.

Anketa opekarn pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Prošli petek se je vršila v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo anketa opekarn, katere se je udeležilo 16 podjetij iz cele Slovenije. Pod predsedstvom zborničnega podpredsednika g. Ivana Ogrina se je obravnaval položaj naših opekarn, njihove potrebe ter se je vršil razgovor o tem, kaj bi bilo storiti, da se izboljšajo prilike v tej stroki.

Podpredsednik g. Ogrin je v uvodnih besedah kazal na izredno težak položaj naše opekarske industrije. Omenjal je težkote, ki jih povzročata transport po železnici. V tehničnem oziru večina opekarn ni urejena tako, kakor bi ustrezalo modernim zahtevam. Pogrešamo opekarskih uzanc. Prodaja opekarskih izdelkov ni organizirana in marsikdo prodaja danes pod lastno ceno. Treba je organizacije skupne prodaje. Skrbeti moramo tudi za strokovno izpopolnitev tehničnega osebja. Na tehnični srednji šoli naj bi se ustanovil poseben oddelek, ki bi nudil frekventantom stavbne šole priliko, da se izobrazijo za delovodje v opekarnah. Vzglede naj nam bo Češkoslovaška. Mislimi nam je končno na izboljšanje kvalitete opeke. Surovina je pri nas dokaj dobra.

Zbornični tajnik g. Ivan Mohorič poda nato jako izčrpno in pregledno poročilo v carinsko-političnem in železniško-tarifnem oziru. V železniško-tarifnem oziru klasificira opeka v spošni blagovni klasifikaciji pod postavko O-7.a. Vse pod to postavko navedene vrste opeke klasificirajo pri komadnih pošiljkih pod 5000 kg na tovorni list po razredu II. pri plačanju polvagonskega tovora po razredu A, pri 10-tonskem tovoru pa po razredu C. Drugo klasifikacijo ima samo dvoje vrst opeke in sicer b) magnetna opeka v pakovanem stanju, ki klasificira po razredih I-II-A in c) opeka od ksilolita in podobne po razredu I-A-B.

V lokalni tarifi uživa opeka posebno izjemno tarifo 24 in sicer za celo pozicijo O-7-a in velja od vseh postaj do vseh postaj ter se računa tovornina pri plačanju voznine za tovorno težo vagona po ugodnostni tabeli 28, v katero spada od drugih predmetov le še led in sneg, umetna gnojila in drva za kurjavo, dočim spada na primer navadno kamenje in pesek v višjo tarifo št. 27. Po splošnem mišljenju je dosegla opeka najvišje ugodnosti, ki so se sploh mogle koncedirati.

V carinsko-tarifnem oziru je položaj ta-le: Opeka spada pod postavko 494 spl. car. tar. Minimalna carina znaša od 100 kg za zidno, strešno in opeko za tla: 1. iz nepregorljive tvarine in sicer iz kremenjaka in grafita 1.50, iz šamota, dinasa, baoksita, magnezita in pod. 1.50; 2. ostala premazana, fasonirana, impregnirana, posteklena 1.—, druga 0.60 in 3. močno žgana (klinkerji) in vsako drugo keramično kamenje za tlakovanje 2.50 Din v zlatu. Opeka iz nepregorne tvarine je pogojno prosta carine. Uvozili smo leta 1924. opeke iz nepregorne tvarine, žgane ali nežgane, nepremazane, nefasonirane, neglajene in neimpregnirane skupno 2,550.629 kg v vrednosti 983.930 Din, skoro večino iz Italije, premazane, fasonirane, impregnirane glajene 1,825.790 kg v vrednosti 1,056.410 Din, skoro dve tretjini iz Italije, iz nepregorljive tvarine iz šamota, dinasa, baoksita, ma-

gnezita in pod. 9,303.654 kg v vrednosti 11,818.668 Din, največ iz Češkoslovaške (za 5,564.954), močno žgane opeke in pod. 383.957 kg za 728.124 dinarjev.

Produkcija večjih opekarn v Sloveniji znaša nad 24 milijonov strešnikov, 36.8 milj. zidakov in 49 komadov specialne opeke, skupno torej nad 60 milijonov komadov. Ta množina se ne more plasirati doma niti pri polni stavbni seziji. Navezani smo zato na izvoz. Izvoz je znašal leta 1924. 54 milijonov 753.135 kg v vrednosti 29 milijonov 682.087 Din. Od tega je šlo 26,372.524 kg za 17,077.675 Din v Grčijo, okroglo 23 milijonov kilogramov za okroglo 9 milijonov dinarjev v Zedinjene države Severne Amerike. Glavni interes imamo torej na izvozu v Grčijo, s katero pa se nahajamo v brezpozodbenem stanju, v drugi vrsti pa na Zedinjenih državah S. A.

V dobi najboljše stavbne sezone leta 1922. je bila storjena velika pogreška, ker se je s členom 193. finančnega zakona za 1922/23 dovolil carine prosti uvoz zidne in strešne opeke za osebe in podjetja, ki zidajo zgradbe za svoje potrebe. Ta naredba je omogočila ogromen uvoz iz Madžarske v času, ko bi bile naše opekarske dosegle najlepše uspehe. Treba je bilo le, da bi se bili odpravili lomljeni tarifi. Pri pogodbah z Italijo bi bili morali zasigurati carine prosti uvoz in izvoz v obojestransko. Uvoz navadne zidne in streš-

ne opeke v Avstrijo je znašal leta 1923 456.780 q. Na prvem mestu je bila Madžarska, naša država pa šele na četrtem mestu s 5242 q.

Tekom debate je omenjal g. dr. Pipuš, da tarifarno ni pričakovati znižb. Tehnično opekarske niso na višku. Vlada naj predpiše za uredbo enotne dimenzije in tipe za opeko. Mali format, ki se izdeluje v Nemčiji, je mnogo pripravnejši in bi bil tudi bolj rentabilen. G. Ogrin pripominja, da se mali format opeke pri nas ne more uvesti, ker je naša opeka preslabotna. Treba je organizirati izvoz strešne opeke, tu pa prihaja v poštev vprašanje tarife. G. Lenarčič iz Vrhnike povdarja, da je mogoče misliti na uspešen izvez samo proti jugu. Konkurenca v Italiji ni mogoča. Priporoča organizacijo opekarskega biroja v Ljubljani, Celju ali Mariboru. G. Kopač iz Ljubljane kaže na veliko povečanje produkcije v Italiji, kjer so obnovna dela že končana in opekarske ne vedo kam z blagom. Mislijo celo na izvoz v Jugoslavijo. Po živahni debati, v katero so posegli tudi g. Oražem in g. Markovič, se je na predlog g. dr. Windischerja izvolil odbor za uzance iz gospodov Lenarčiča, Debeljaka, inž. Sukljeta, Oražma, dr. Dobrile, zastopnika Zadruga stavbenikov in zidarskih mojstrov in Gradbene direkcije. Uzance se bodo izdelale v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Odbor se bo pečal tudi z ostalimi vprašanji, katere je načela anketa.

Kaj bi lahko izvažali v Solun?

Od g. R. Starovašnika, trgovca iz Vitani, smo dobili naslednje, v informativnem oziru zelo interesantno poročilo:

Opozorjen po raznih noticah v naših časopiših o dobrih izgledeh, ki jih nudi Solun za naše izdelke, sem se podal skupno z dvema lesnimi trgovci pred 14 dnevi v Solun. Glavni povod temu potovanju tje kaj mi je pa dala večtedenska medsebojna korespondenca med trg. agentom Lj. Timiličem, ki je bil preje v Beogradu, a se je na jesen preselil v Solun. Imenovani mi je pisal, da bi se v Solun dobro prodalo oglje, drva, seno, jabolka, orehi, fižol itd., osobito pa strešna opeka in ta v prvi vrsti. Predno sem jaz odpotoval v Solun, zainteresiral sem o tem skoro vse večje opekarske v Sloveniji, osobito pa: tovarno opeke g. Derwuscheka v Lajtersperku pri Mariboru, Občinske opekarske v Zg. Radgoni, opekarno Steinklauber na Pragerskem, opekarske v celjski okolici in Vrhniško opekarno. Večina teh opekarn je pismeno izjavila, da je pripravljena oddati svoje izdelke — a le proti akreditivni ali pa proti predplačilu. Ponudena cena je variirala med 900—1100 Din za 1000 komadov zarezane strešne opeke franco vagon nakladalna postaja. Obrnil sem se na opekarske, da mi vpošljejo vzorce strešne opeke. Temu povabilu se je odzvala samo Radgonska obč. opekarna, katere predstojnik me je tudi osebno obiskal.

Radgonsko opeko sem nesel osebno kot vzorec v Solun. V Solunu sem stopil potom g. Timiliča v stik z raznimi faktorji, kateri so ocenili naš domač proizvod opeke kot prvovrsten in tudi glede cene konkurenčen, le udomačiti bi bilo treba blago tamkaj. Mimogrede omenim, da prihaja sedaj v Solun strešna opeka francoskega sistema tovarne Bon iz Vršaca, katero blago pa ne odgovarja našemu

ne glede kvalitete, kakor tudi ne glede cene. Prodaja se po Din 1.65 za komad v Solunu, med tem ko bi se naši proizvodi lahko prodajali tamkaj po Din 1.50 za komad in bi se nam nudil pri večjih množinah ogromen dobiček.

Ni treba drugega, nego poslati za prvo silo par vagonov blaga v Solun in si preskrbeti tamkaj skladišče. Kupčija bi se potem razvijala sama. Blago bi se tamkaj prodalo proti takojšnjemu plačilu in po prvem poizkusu bi romal vagon za vagonom v Solun, kateri bo potreboval letos in nadalje milijone in milijone strešne opeke. Opekarske bi morale eno ali dvoje oseb poslati v Solun in sicer zanesljive ljudi, ki bi iskali naročila, vršili prodajo in inkaso. Na ta način bi šlo vse lahko izpod rok in prepričal sem se na lastne oči v Solunu, da je tam mnogo denarja, in ni sence take denarne krize kot vlada pri nas v Sloveniji.

Momentano se zida v Solunu okrog 50—60 poslopij. Glavna sezija za zidanje se pa šele prične marca meseca. Naše opekarske tovarne bi morale izstopiti nekoliko iz njihove konservativnosti in prodale bi v Solun lahko vse blago, kar ga imajo sedaj na skladiščih doma. Imajo ga pa sedaj več milijonov, ki čakajo na odjemalce. Vozarina do Soluna pride od komada okrog 30—35 par, tako, da bi blago stalo v Solun postavljeno najvišje 1.20—1.40 Din. Če bi se blago konkurenčno po samo 1.50 Din komad v Solunu prodalo, bi se to splačalo in bi bil razen cene opeke dosežen pri vsakem vagonu dobiček od najmanj 450 do 1200 Din, iz katerega bi se krili ne samo vsi stroški, temveč bi tovarne izkupile tudi še lep dobiček. Življenje namreč v Solunu ni drago. S 300 drahmani, t. j. 75 Din dnevno se lahko izhaja, s 100 Din dnevno pa izborno. Pri sto vagonih bi torej zaslužile tovarne vse stroške od-

računjene — katere vzamem visoko za dva uslužbenca v Solunu za skladišče itd., najmanj 15.000—70.000 dinarjev, poleg tega bi pa prodale sigurno vse blago, ki ga imajo sedaj vskladiščeno. To sem zračunal na podlagi cen, ki so jih stavile tovarne za svojo zarezano strešno opeko in ki varia med 900 do 1100 Din za 1000 komadov franco vagon nakladalna postaja.

Prodala bi se pa lahko v Solun tudi opeka za tlakovanje in je tudi po tej močno povpraševanje.

Tudi Eternit opeka bi se zelo lahko prodala v Solun. Tudi te opeke imajo opekarske veliko v zalogi — brez povpraševanja.

Les v Solunu plasirati ni mogoče, ker je tam prevelika konkurenca iz Rumunije glede cen. Za oglje, seno, drva itd. so pa danes prevozniki stroški previsoki. Žito in fižol tudi lažje odhajata Bačka in Banat z ozirom na vozarino. Sploh pa zahtevajo v Solunu le veliki beli fižol, katerega prodajo po 6.75 Din za kg na drobno. Prodali bi se v Solunu pač lahko suhomesnatni izdelki iz Jugoslavije oziroma Slovenije, ker so ti izdelki tam zelo dragi.

V prvi vrsti torej pride za nas v poštev opeka in to zarezna strešna opeka, potem Eternit in opeka za tlakovanje. Saj bi ne bilo početkoma treba riskirati velikega kapitala. Par vagonov, par zanesljivih zastopnikov oz. uslužbencev dotičnih opekarn in šlo bi.

Jaz sem takoj pripravljen iti v Solun. Opekarna, ki bi prevzela dobavo opeke, bi pa poslala svojega zastopnika tudi tja. Skladišče bi takoj dobili, saj par vagonov opeke ne zavzema veliko prostora. Ležarina od vagona je pa v Grčiji tako minimalna, da sploh ne pride v poštev in znaša za 14 dni jedva toliko, kot pri nas v par dneh.

Prepričan sem, da bi prodali tekom leta vse naše večmilijonske zaloge blaga v Solunu; saj imajo naše opekarske sedaj circa 1000 vagonov zarezne strešne opeke za oddati in bi si za prihodnja leta tudi lahko osvojile solunski trg za stalnega odjemalca naše opeke, samo malo dobre volje in podjetnega duha bi trebalo. Grabena živahnost v Solunu bo trajala sigurno še najmanj 5 let.

Organizacija VI. mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani od 26. junija do 5. julija 1926.

Po pojasniti, ki smo ga dobili od uprave ljubljanskega velesejma, obeta biti letošnja prireditev velesejma prvovrstna. Zadovoljila bo sigurno vse razstavljalce kakor tudi kupce. Določeni termin je po mnenju vseh zelo posrečen. Uprava velesejma je izdelala poseben načrt razvrstitve, ki obsega:

A. Mednarodni vzorčni velesejem, razdeljen na sledeče blagovne skupine:

1. Strojna industrija; 2. izdelki iz železa, jekla, puškarstvo, municija; 3. ostali kovinski izdelki; 4. poljedelski stroji, poljedelsko orodje; 5. avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; 6. elektrotehnika in razsvetljava; 7. kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; 8. papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine; 9. pohištvo in stanovanjska oprema; 10. ostala lesna industrija;

11. usnje in konfekcija usnja; 12. tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti; 13. klobuki, slamniki, košarstvo, vezenine, čipke; 14. lončena roba, majolika, fayence, steklo; 15. galanterija, bijouterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, graverji, pasarji; 16. stavbarstvo; 20. godala; 21. razno orodje.

B. Skupina obrtnikov. To bo specialna obrtniška razstava, organizirana po Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani.

C. Posebni oddelek za radio. Sodeluje ljubljanski Radio-klub s svojimi amaterji.

D. Razstava »Slovenska žena«. To bo kulturno-zgodovinska prireditelja, ki jo izvede Splošno žensko društvo v Ljubljani s sodelovanjem vseh ženskih organizacij v Sloveniji.

E. Higijenska razstava, ki se priredi že v tretje. Dvakrat je imela že velikanski uspeh, za letošnji velesojem pa se popolnoma preuredi in dopolni.

Sigurno bo prav lepa razstava avtomobilov. Določeni termin je letos prvičkrat za to stroko ugoden, medtem ko so se prejšnji velesojem vršili vedno v jeseni, ko je avtomobilska sezija že jenjala.

Uprava velesojem dela z vsemi močmi, da bo prilikom letošnjega velesojem nudila svojim razstavljalcem in obiskovalcem ugodno presenečenje.

Razsodbe upravnega sodišča v Celju.

Izredni prispevki za posebno porabo cest.

Tožba tvrdke N. N. v Mariboru zoper odločbo gradbene direkcije v Ljubljani z dne 21. aprila 1925, št. 1850, glede izrednega cestnega prispevka.

Tožba se zavrne zaradi neosnovanosti in tožiteljske obsodi na stroško postopanje pred upravnim sodiščem, ki so narasli toženemu oblastvu v znesku 248 Din.

Razlogi: Z odlokom od 3. 7. 1923, št. 3323 je okrajni zastop Ptuj društva N. N. v Mariboru naložil zaradi izredne porabe okrajne ceste Ptuj-Maribor in Ptuj-Ormož poseben prispevek k stroškom za vzdrževanje te ceste za leti 1922 in 1923 po 2500 Din.

Ker je tvrdka ugovarjala temu plačilnemu nalogu, je gradbena direkcija kot naslednica bivšega deželnega odbora v cestnih zadevah po zaslišanju društvenega poslovodje z odločbo od 21. 4. 1925, št. 1850 v prvi in poslednji stopnji odločila, da je tvrdka dolžna plačati okrajnemu zastopu v Ptuj kot odškodnino za posebno obrabo okrajnih cest Ptuj-Maribor in Ptuj-Ormož, povzročeno s tovorno avtomobilno vožnjo v letih 1922 in 1923, izreden cestni prispevek 2500 Din.

Zoper to dne 22. 5. 1925 vročeno odločbo, ki je po svojem besedilu zahtevek okrajnega zastopa dejansko znižala na polovico, ker bi znašal prispevek za obe leti 2500 Din in ne več po 2500 Din za vsako izmed let 1922 in 1923, je tvrdka vložila dne 13. 6. 1925 in torej v zakonitem roku tožbo na upravno sodišče.

V tožbi na upravno sodišče navaja tožitelj, da je toženo upravno oblastvo v svojem izpodbijanem upravnem aktu zakon nepravilno uporabilo in da se v predhodnem upravnem postopanju niso vpoštevali predpisi postopanja, kajti

1. tvrdka ni v izvanredni meri uporabila ceste, ker je na predmetni cesti opravila v letu 1922 kvečjemu 30 do 40 voženj, leta 1923 pa 111 voženj;

2. zaradi navedene uporabe se okrajna cesta ni mogla tako poškodovati ali obrabiti, da bi zaradi teh voženj bilo treba uporabiti sredstva okrajnega zastopa v nenavadnem iznosu;

3. ni razvidno, na kakšni podlagi se je predpisal znesek 2500 Din kot izreden prispevek in v kakšnem iznosu so nastali višji stroški za vzdrževanje ceste zaradi 158 voženj v letu 1922 in 1923, dalje bi se za dve leti ne smel predpisati izredni prispevek, marveč ga je ugotoviti za vsako leto, a v letu 1922, ko je bilo le 37 voženj, se posebnim prispevek sploh ni zahteval;

4. gradbena direkcija ni smela odločiti v tej stvari, ker je stopil na mesto bivšega deželnega odbora štajerskega veliki župan, ne pa gradbena direkcija.

V danem primeru ni zadržkov v smislu čl. 24. zak. o državnemu svetu in upravnih sodiščih in torej ni bilo povoda, da bi se tožba kratkoma z odlokom zavrnila kot nedopustna.

Pri presoji tožnih točk je upravno sodišče nastopno preudarjalo.

(Konec prihodnjih.)

J. L.

Naši enoletni trgovski tečajji.

Opetovano se je razpravljalo o našem trgovskem šolstvu in skoro vedno so debate obstale na vprašanju: kaj z enoletnimi trgovskimi tečajji?

In ne brez vzroka. Saj, če dobiti na razpisano mesto ponudbo kakega njihovega absolventa, Vam mora, ko jo čitate, nehote pasti na um: kam s takim materijalom? V šolo je pogledal ravno toliko, da si domišljuje, da je odslej vsako delo, razen pisarniškega poniževalno, za to pa nima niti najprimitivnejših predpogojev.

Eto dokaza! Te dni je prejela neka ljubljanska tvrdka sledečo ponudbo:

»Vaše pismo, ki sem ga prejela z dne . . . . mi daje nalogo, da pošljem ponudbo v slovenskem, srbohrvat-

skem in nemškem jeziku, ter priložiti stenografirani zapisnik, da se tako verite moji znanosti. Oprostite pa prosim, da Vam v nemškem jeziku nemorem poslati, ker sem v oglašu . . . . . interesirala »pomoznostic«. Znam sicer čitati ter pisati tudi nekaj govornim in razumem, samo izvežbana še nisem v njej. Upam pa Velcenjeni gospod, da ako bi me blagovolili sprejeti v Vašo službo da v 1 mesecu bi Vas tudi v nemščini zadovoljila

Naprošam Vas, da bi mi Vaše Veleccjenje, podelilo Vaše službeno mesto. Upam da bi Vas s svojo poštenostjo in vestnostjo mogla zadovoljiti. Sem začetnica 19 let stara, ter imam izobrazbo 2 mešč. šoli in trgov. tečaj s prav dobrim uspehom. Čutim se torej dovolj močna za Vašo službo in mislim da bi bili po vsem zadovoljni z menoj. . . . .

. . . . . ter prosim Veleccjenje na Vaš odgovor.«

In v hrvatskem jeziku:

»Molim Vas da mi Vaše Veleccjenje preda Vaše službeno mesto. Mislim čem da sa sa svoju poštenostju čem Vas sadovoljiti. Sam začetnica, 19 godina stara. I imam izobrazbu: 2 gradjanski školi i trgovački tječaj sa jaku lijepimi izpričevali kojih propis čem Vam poslati ako reflektirate. Što se tiče sljike dobiti jo kroz tjedan. Plače ne mogu Vam ja kazati, Veleccjenjeni gospodin kazat izvolite sami. Najtoplije se Vam još jedanput priporučam, sadovoljit čem Vas u svim. . . . . Sa vsim špoštovanjem se Vam priporuča . . . . .«

Da je stenogram ponudbe popolnoma soroden oboja ponudbama, ni treba povdarjati.

Človek res ne ve, ali bi se smejal, ali bi se jokal. Saj dekle ni krivo. In — dopovejte sedaj teje absolventki, da ni za trgovsko pisarno, da pod nobenim pogojem ne more in ne sme reflektirati na tako mesto!

Tako je, da. Najbednejše izmed bednih producirajo ti tečajji, ker edino, kar store, je, da vzamejo mladim ljudem smisel za ono delo, kateremu so bili namenjeni in za katero so edino sposobni. Ali si morete misliti, da bo človek, ki delo, za katero je sposoben, mrzi, onemu, pa do katerega bi prišel na podlagi take enoletne »izobrazbe«, ni dorastel, da bo tak človek mogel izpolniti zahteve, ki jih bodo stavili nanj njegovi delodajalci? Menda nisem sam, ki pravi ne . . .

Zato, gospodje, ki imate opraviti z otvarjanjem in dopuščanjem teh tečajev, ali ne bi malo pomislili o koristih in slabih straneh njihovih? Gotovo jih bo mnogo, ki Vam bodo hvaležni, če te tovarne najbolj žalostnega duševnega proletariata brez oklevanja zatorite!

Zato, gospodje, ki imate opraviti z otvarjanjem in dopuščanjem teh tečajev, ali ne bi malo pomislili o koristih in slabih straneh njihovih? Gotovo jih bo mnogo, ki Vam bodo hvaležni, če te tovarne najbolj žalostnega duševnega proletariata brez oklevanja zatorite!

Trgovina.

Izvozniki suhih gob. Neka tvrdka na Dunaju se zanima za nabavo suhih gob. Njen naslov se dobi v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Izvoz sliv iz Brčkega. Na brčki trg se je v tednu od 18. do 24. m. m. dovozilo celokupno 578.79 meterskih stotov sliv. Cena je bila od 5 do 6 dinarjev. Izvozilo se je celokupno 1.404.10 meterskih stotov in sicer na druge trge v Jugoslaviji 395.80, Češkoslovaški 106.50, Nemčiji 792.80, Italiji 109.

Izvoz deteljnega semena iz Rumunije. Generalna direkcija carin v Rumuniji je izdala naredbo, da se deteljno seme sme izvažati iz Rumunije, ako imajo pošiljke plombe in uverenja, izstavljena od agromomne postaje v Bukarešti in ni na ta način potrebno jemati vzorcev za analizo.

Trgovinska pogodba med Italijo in Grčijo. Iz Aten poročajo, da je grška vlada izročila comm. De Martino svoje protipredloge glede trgovinske pogodbe med Italijo in Grško. De Martino bo odpotoval v Rim, da jih predloži italijanski vladi.

Naša trgovinska bilanca je bila v prvem polletju 1925 pasivna za 46.455.489 dinarjev, ker je znašal uvoz 4.602.941.563 dinarjev, izvoz pa 4.506.486.074 Din. Tudi v prvih devetih mesecih lanskega leta je bila naša trgovinska bilanca pasivna in sicer za 55.138.030 Din. Uvoz je znašal v tem času 6.761.172.508, izvoz pa 6.706.087.478 dinarjev. Uvoz iz inozemstva je naraščal takole: leta 1919 je znašal 2.98 milijard, leta 1920 3.46 milijard, leta 1921 4.12 milijard, leta 1922 4.46 milijard, leta 1923 8.04 milijarde in leta 1924 9.53 milijard.

Zastopnika za razpečevanje plemenitega kaolina, potrebnega papirnicam in drugim slinim podjetjem, išče neka češka tvrdka. Reflektanti naj pošljejo svoj naslov Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

VII. trgovski velesojem v Bruslju. V Bruslju se vrši VII. trgovski velesojem od 7. do 21. aprila t. l. Pogoji za razstavljalce so interesantom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Prodaja. Kr. glavna carinarnica I. reda v Ljubljani bo prodala dne 9. februarja t. l. ob 10. uri na javni dražbi 82 kg raznega svilenega, bombazastega in volnena blaga na debelo in na drobno.

Davki in takse.

Gostilniški računski kolek. — Na vprašanje neke finančne uprave, ali se morajo izdajati taksirani računi tudi za izkupilo o jedilih in pijačah, ki se prodajo preko ulice, in o izkupilih za jedila in pijače, ki se ne plačujejo sproti ampak še le koncem dneva, tedna ali meseca, je generalna direkcija posrednih davkov z razpisom z dne 27. novembra 1925 pojasnila sledeče: 1. Takse iz 3. pripombe k tarifni postavki 34. ni treba pobirati v primerih, v katerih se jed ali pijača pro-

31

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

No praktično vse to ni, ker, kakor rečeno, naši statuti redno poznajo odplatek za delo in zamudo časa za vse organe; omenil sem le zaradi popolnosti. Ni pa včasih povsem točno vstreženo delniškemu regulativu v tem oziru, da ni vedano, do kakšnega odplatka imajo posamezni organi pravico, nego samo, o čem naj sklepa skupščina in kaj od čistega dobička naj se porabi za odplatek, ali pa tudi le, da se sme čisti dobiček rabiti tudi za odplatek. Smisel bo navadno tudi tu tak, da organom družbe gre nagrada kot pravica, če ni naravnost rečeno, da je skupščini prepuščen sklep ne le o višini in izplačilu, nego tudi o vprašanju, ali se sploh daj odplatek. Vsekako je previdnejše in bolj v skladu z regulativom, če se tudi v določbah statuta o posameznih organih naravnost pove, do kakega odplatka imajo pravico, poleg tega pa še v določbe o skupščini in o uporabi čistega dobička sprejmejo vstrežajoče odredbe v smislu regulativa; večina statotov je tako urejena, vendar

bi bila stvar lahko v marsičem še jasnejša.

Glede načina odplatka po vsebini naših statotov treba ločiti razne organe delniške družbe, ker določbe o njihovem odplatku navadno niso enake.

1. Načelstvo. a) Da se vračajo izdatki, storjeni pri delu za družbo, je povedano skoro povsod naravnost, izraženo pa je različno. Navadno je rečeno: »izdatki, storjeni v korist družbe«, ali »gotovi izdatki, storjeni v korist družbe«, ali »v interesu družbe«. Brez dvoma tudi »v korist« ne pomeni nič drugega nego »v interesu«, dasi bi se dala najti razlika, ker je v interesu družbe lahko bil tudi izdatek, ki ji v poedinem primeru ni prinesel koristi. Nekateri statuti govore samo o potnih stroških, drugi celo pojasnjujejo, da se vračajo potni stroški k sejam načelstva in k skupščinam, to pojasnilo gotovo ni pravilno: tudi če potuje član po nalogu načelstva, da si ogleda industrijske naprave, v inozemstvo ali da sklene pogodbo, mu mora družba povrniti primerne izdatke. Pa tudi omejitve na potne stroške je preozka: kaj pa, če je član načelstva iz svojega založil izdatke, n. pr. plačal pri pravnem naroku kolke? Najbolje bo torej reči, da se vračajo izdatki, storjeni »v interesu družbe«. Pač pa bi še pristavil »primerne« izdatki. Da za ta vračila ni treba pri-

trdila ali odmere po skupščini, se razume, seveda pa imata skupščina in nadzorstveni svet pravico kontrole nad primernostjo in potrebnostjo izdatkov.

b) precej splošno je določen članom načelstva odplatek v obliki **tantijeme**, t. j. deleža čistega dobička. Tantijema je redno določena v odstotkih, ni pa, in to je velika hiba, vedno povedano, ali se računijo odstotki od cele vsote z bilanco ustanovljenega čistega dobička ali samo od ostanka, n. pr. po dotaciji rezervnega sklada, po odračunu investne dividende itd. Razlika je jako velika. Delniška glavica naj bo 1.000.000 Din, celi čisti dobiček 100.000 Din. Če je v statutu samo rečeno, n. pr. čisti dobiček se porabi tako, da se najprej dotira rezervni sklad s 5% čistega dobička, potem razdeli 5% dividenda, 10% tantijema itd., je račun lahko ta-le:

a) 5% čistega dobička v rezervni sklad	5.000 Din
b) 5% dividenda	50.000 Din
c) 10% tantijema	10.000 Din
	65.000 Din

torej ostane še 35.000 Din, s katerimi v smislu statuta razpolaga skupščina.

Če pa je v statutu naravnost rečeno, da se tantijema račun od ostanka čistega dobička, po odbitku a) in b), potem zna-

ša tantijema samo 10% od 45.000 Din = 4500 Din, torej je več nego polovico manjša nego v prvem primeru, občni zbor lahko razpolaga še s 40.500 Din. V večjem delu statotov je naravnost določen drugi način; kjer ni, je stvar dvomljiva in bi lahko dala povod za spore.

V nekaterih, redkih, statutih je odstotna mera izražena kot maksimalna, t. j. skupščina odloči, koliko naj se v mejah statutarne maksima izplača tantijeme, n. pr. tantijema do 10%, torej lahko tudi samo 2%. Način se mi vidi praktičen, ker ima skupščina na ta način priliko, da ocenjuje delo načelstva. V par primerih je celo samo rečeno, da gre načelstvu tantijema, kakor jo določi skupščina. Tu povsod treba pomniti, da je tantijema po pojmu mogoča le, kjer bilanca izkazuje čist dobiček; če ga ne, ni tantijeme, načelstvo je delalo zastonj, ako nima še drugega odplatka. To je lahko precej kruta določba, ker ni dvoma, da je iz raznih razlogov mogoča celo pasivna bilanca povsem brez krivde in navzlic vestnemu delu načelstva. Ugodnejši je položaj načelstva tam, kjer je rečeno, da prednjači tantijema pred dividendo, da namreč pride na vrsto takoj za dotacijo rezervnega sklada. Takih statotov je več. Popolnoma jasno sicer to ni vedno rečeno, da se pa razumeti iz cele dikiije.

dajala preko ulice, to je ne za potrošnja izven gostilne; 2. ako se v lokalu oddajajo jedila in pijače, ki se ne plačujejo sproti, ampak še le koncem dneva, tedna ali meseca, se mora taksa za take potroške računati za vsak potrošek posebej brez ozira na to, kdaj se potrošek poravnava. Lastnikom lokalov, v katerih gostje ne plačujejo potroška sproti, se odmerja za take potroške pavšalna taksa. Pri odmeri pavšalne takse se je ozirati na dnevno število izvršenih potroškov. Ravna tako je postopati v lokalih, v katerih se oddajajo jedila ali pijače proti bonom. Pavšalna taksa se za take lokale odmeri po številu bonov, a ne po računu, s katerim abonent bone kupi.

Plačanje luksuzne takse pri uvozu avtomobilov v Rumunijo. Generalna direkcija carin v Bukarešti je objavila vsem obmejnim rumunskim carinarnicam, da je pri uvozu avtomobilov plačati luksuzno takso ne po vrednosti računa, ampak po tržni ceni.

Prenašanje žganja iz Srbije in Črne gore z napačnimi potrdili o plačani državni trošarini. — Generalna direkcija posrednih davkov je zaznala, da nekateri organi finančne kontrole v krajih izven Srbije in Črne gore priznavajo osebam, ki prenašajo žganje iz Srbije in Črne gore, potrdila občinskih uradov o plačilu državne trošarine na preneseno žganje za pravilna in jim dopuščajo brez ovire, da to žganje prodajajo. Ker žganje v mejah Srbije in Črne gore ni trošarinski predmet, potrdila o plačani državni trošarini niso pristna, kajti trošarina se na žganje v Srbiji sploh ne pobira. Da prepreči tihotapljenje žganja iz Srbije, je generalna direkcija posrednih davkov z razpisom z dne 30. novembra 1925 naročila organom finančne kontrole, da vsakemu, ki bi prodajal žganje iz Srbije ali Črne gore s potrdilom občinskega urada, da je državna trošarina plačana, odvzamejo proti reverzu tako potrdilo in ga pošljejo generalni direkciji posrednih davkov, od prodajalca pa zahtevajo, da takoj plača državno trošarino na žganje.

Industrija.

Državni kemično-tehnični laboratorij. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse zainteresirane, da je Državni zavod za pospeševanje industrije in obrta v Beogradu ustanovil kemično-tehnični laboratorij. Ta laboratorij vrši analize ter izdaja izpričevala, mnenja in nasvete. Za izvršena dela se plačuje primerna taksa po tarifi, ki je objavljena v Službenih Novinah z dne 5. septembra 1925, št. 201.

Bureau Permanent International des Constructeurs d'Automobiles, Paris in Ljubljanski velesojem. V Parizu je sedež mednarodne zveze fabrikantov avtomobilov in motornih vozil. Zveza odloča tudi o udeležbi svojih članov na posameznih velesojemih, ter nekatere prireditve priporoča, druge pa odklanja. — Z odlokom št. 2514 HC—HB z dne 21. januarja t. l. je imenovana Zveza priznala Mednarodni vzočni velesojem v Ljubljani kot ugoden za udeležbo avtomobilnih konstrukterjev in je vsem svojim članom že priporočila udeležbo kot razstavljalca. Na to dejstvo opozarjamo zlasti trgovce z avtomobili in motornimi vozili v naši državi.

Ležišča težkega apnenca in njega eksploatacija za izvoz. Neki interesent iz Poljske se zanima za naslove posestnikov ležišč težkega apnenca, ki bi hoteli baviti se z eksploatacijo takega apnenca za izvoz na Poljsko. Interesenti za to naj pošljejo svoj natančen naslov Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Kovinska produkcija v Rusiji 1924/25. Generalna komisija sovjetskih republik priobčuje sledeče številke o produkciji železa in jekla (v tonah):

	1922/23	1923/24	1924/25
Surovo železo	300.000	665.000	1.280.000
Lito železo in jeklo	589.000	994.000	1.866.000
Valjani izdelki	457.000	684.000	1.359.000

Torej ogromen napredek. Za tekoče gospodarsko leto 1925/26 preračunjene številke so kar osupljive: 2.430.000 ton surovega železa, 2.928.000 ton litega železa in jekla, 2.278.000 ton valjanih izdelkov. Za uresničenje tega programa bo po računih treba 270.000 delavcev in 20.000 uradnikov. Vemo že, da ruska kovinska industrija potrebe ne more kriti in tudi v letu 1925/26 bo kritje zaostalo za potrebo še zmeraj za 20 do 30 odstot-

kov, čeprav bo produkcija tako narasla. Največji ruski producent železa in jekla je jekleni trust »Jugostal«. V lanskem gospodarskem letu 1924/25 je napravil 722.000 ton surovega železa (1923/24 šele 288.000 ton), 705.000 ton litega železa in jekla in 441.000 ton valjanih izdelkov. Sam je nabavil 2.400.000 ton premoga in 840.000 ton koksa.

Denarstvo.

Diskontna politika nemške Reichsbanke. Predsednik nemške državne banke dr. Hjalmar Schacht je nedavno pred predstavniki saških trgovinskih zbornic imel pomemben govor, v katerem je naglašal, da bo državna banka dajala samo take kredite, ki so popolnoma utemeljeni. Gospodarstvo ne le da ni izkoristilo celega kontingenta kreditov, marveč popraševanje je celo nazadovalo za 10%. Reichsbanka ne bo več eskomptirala menic koncernov, kakor tudi ne menic gradbene in avtomobilne industrije, ker je večkrat morala konstatirati, da so se te menice zlorabljale. Kdor hoče graditi, mora za to imeti dovolj sredstev. V Nemčiji obstoja 82 avtomobilnih tvornic, katere večinoma slabo uspevajo. Reichsbanka bo primorana pritiskati na kreditne pogoje pri najemanju ameriških posojil, ako se bo nemško gospodarstvo v tako naglem tempu zadolževalo v inozemstvu.

Aktivna angleška plačilna bilanca. Board of Trade (po naše: trgovinsko ministrstvo) priobčuje pravkar številke o angleški plačilni bilanci lanskega leta. Bilenca je za 28 milijonov funtov aktivna. Sicer je lanski deficit angleške trgovske bilance tako velik kot še nikdar dosedaj, 386 milijonov funtov, (leta 1924 je znašal 324 milijonov, leta 1923 pa 195 milijonov funtov), tudi so šli čisti dohodki iz plovbe od 130 milijonov nazaj na 115, a dohodki iz prekozemskih investicij so se dvignili na 250 milijonov (leta 1923 so znašali 200 milijonov funtov, leta 1924 pa 220). Številke so samo provizorične, a računijo, da bo aktivnost končno še večja. Saj je tudi leta 1924 poskočila od provizorične številke 29 milijonov funtov na končno številko 63 milijonov.

Nemške banke so dobile veliko svojega inozemskega denarja nazaj in so celo svoj lastni denar v inozemstvu kratkoročno naložile; tako n. pr. v New Yorku 30 milijonov dolarjev, ker so jim domače obresti prenikle. Ob istem času je pa doma veliko pmanjkanje denarja, a za dolgi rok; v tem vidijo narodni gospodarji nov dokaz, kako malo je še položaj na nemškem denarnem trgu izenačen.

Promet.

Sklicanje tarifnega odbora. Tarifni odbor, katerega zasedanje pričakujemo zaman že pet let, se bo vendar sestal. Ministrstvo saobračaja sklicuje prvo sejo tarifnega odbora za dne 27. t. m. Dnevni red se je: 1. Primerjanje stare in nove unificirane tarife; princip in motivi, na osnovi katerih se je izvršila unifikacija. 2. Razmotrivanje unifikacije kvalifikacije. 3. Pretres vprašanja izjemnih in izvoznih tarif. 4. Pretres vprašanja o uvedbi tranzitnih tarifov. 5. Pretres vprašanja o uvedbi pristaniških tarif. 6. Slučajnosti.

Gibanje parnikov. Brodarsko društvo »Oceania« objavlja naslednje poročilo (6. t. m.): »Mrav« odpotoval 28. januarja iz Rotterdama v Reko in Trst; »Jadera« odpotoval 4. t. m. iz Cardiffa v Benetke; »Zora« odpotoval 21. januarja iz Methil v Benetke; »Sava« odpotoval 5. t. m. iz Casablance v Oran, Trst in Sušak; »Kostrenac« prispel 5. t. m. v Oran, nadaljeval bo v Casablance, Teneriffu, Sta Gruz de La Palma in Las Palmas; »Suda« prispel 4. t. m. v Sv. Caio, nadaljeval bo v Šibenik, Sušak, Reko, Trst, nato v Kanarske otoke; »Morava« na progi Jadransko-Egejsko morje in Carigrad; »Vladimir« odpotuje 5. t. m. iz Trsta v Reko, Split, na progi Jadransko-Egejsko morje — Carigrad; »Diamant« v Trstu. — »Oceania«.

Iz Poljske. Nemška delegacija za trgovska pogajanja s Poljsko je študij poljske carinske tarife dokončala in je stavila tozadevne konkretne predloge. — Kakor smo že poročali, je število brezposelnih na Poljskem zelo veliko. Vlada namerava brezposelnost odpraviti z iz-

vedbo obširnega načrta o vodnih cestah. Poleg prekopa iz premogovnih krajev čez Lodž v Torunj namerava zgraditi tudi prekop od Buga in Visle vprek po Poljski; prišel bi do Visle pri Varšavi. Produkcija papirja je znašala lani 76 tisoč ton, za 56 odstotkov več kakor leta 1924. S tem je prekoračena tudi proizvodna produkcija, in sicer za 9 odstotkov. Kapaciteto ali možnost produkcije poljskega papirja cenijo na 100.000 ton. — Tudi produkcija celuloze se zmeraj bolj ugodno razvija in je znašala lani 34.500 ton, več kot pred vojsko na istem ozemlju. — Poročali smo o kaljevih najdiščih na Poljskem. Sedaj beremo, da niso tako bogata, kot so mislili, in da bi se vsled transportnih težkoč tudi ne mogla posebno uveljaviti.

RAZNO.

Konferenca Male antante v Temišvaru. Juoslovenska delegacija za konferenco Male antante odpotuje v torek zvečer v Temišvar, kamor bo dospela skupno z ministrom Benešem in z ostalo češkoslovaško delegacijo v sredo jutraj. Istega dne popoldne se bo vršila seja konference do večera, na kar bodo že zvečer posamezne delegacije odpotovale iz Temišvara. Konferenca bo tedaj trajala samo pol dneva. Na dnevnem redu konference je: 1. Razmotrivanje mednarodne politične situacije; 2. vprašanje madžarske ponarejevalske afere ter stališče Male antante v tem vprašanju; 3. locarnski sporazum; 4. udeležba Amerike pri konsolidaciji Evrope; 5. vstop Nemčije v Društvo narodov; 6. vprašanje balkanskega varnostnega pakta; 7. posebna vprašanja držav Male antante.

Italijansko-jugoslovenska konferenca za uvelibor ribarstva na sev. Jadranu. V nedeljo je italijansko-jugoslovenska komisija dovršila svoje delo in sestavila zapisnik o njem. Sušški »Novi list« je doznal iz krogov članov jugoslovenske komisije, da se konferenca ponovno sestane v mesecu juliju, da bo tedaj, v času najmočnejše ribarske sezone, razpravljala o vprašanju, ki se mora tedaj praktično reševati. Člani obeh komisij so že zapustili Opatijo.

Bolgarska vlada o gospodarskem položaju Bolgarije. Nova bolgarska vlada se je v svoji izjavi v parlamentu dotaknila prav posebno gospodarskega dviga, povzročenega po delavnosti in varčnosti ljudstva. Obenem pa poudarja velika in težka bremena in različne obveznosti, ki so jih Bolgariji naložile pogodbe in ki so od dne do dne bolj občutljive, ker jemljejo narodni produkciji najboljši vir, kapital. Vlada dobro pozna potrebo ojačenja denarnega trga tako za državo kakor za gospodarstvo in bo iskala denarnih sredstev, da olajša in okrepi normalno produkcijo. Potrebni so prihranki v državnem proračunu itd. Vlada se bo trudila za ozdravljenje financ in s tem za zaupanje v Bolgarijo in v bolgarski narod. Kljub vsem težkočam je sklenila, da bo pospešila odplačevanje dolga pri Narodni banki. Zato upajo, da se bo bolgarski lev obdržal na sedanji višini in ne bo ne padel in ne se dvigal.

Za posetnike velesojemja v Lyonu. Posetniki velesojemja v Lyonu, ki si hočejo vnaprej zagotoviti stanovanje v Lyonu, dobijo prijavnice v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Velesojem traja od 1. do 14. marca. Uprava svetuje, da se poseti velesojem ali od 1. do 4., ali pa od 10. do 14., ker je pričakovati, da bo od 5. do 9. naval tujcev prevelik, da bi se moglo preskrbeti vsem udobna stanovanja.

Gibanje na Državni borzi dela v Ljubljani. V času od 1. do 30. januarja 1926: Zahtevalo je delo 479 moških, 89 žensk, skupaj 568 oseb; ponujeno je bilo delo: 291 moških, 62 ženskam, skupno 353 osebam; izvršena posredovanja: 254 moških, 59 žensk, skupaj 313; odpotovalo je: 68 moških, 6 žensk, skupno 74 oseb.

Državna borza dela v Mariboru. Od 31. januarja do 6. februarja je bilo pri tej borzi dela 93 prostih mest prijavljenih, 139 oseb je iskalo službo, v 42 slučajih je boza posredovala uspešno in 4 osebe so se odpeljale v druge kraje, od 1. januarja do 6. februarja pa so bila 606 prosta mesta prijavljena, 945 oseb je iskalo službo, v 393 slučajih je borza posredovala uspešno in 39 oseb je odpotovalo. Od kar je sneg izginil se je brezposelnost v Mariboru in okolici precej povišala.

Razprava o gospodarskih vprašanjih v Avstriji. — V Avstriji se vrši anketa o vprašanju, kako bi se pospešila produkcija in s tem preprečila ali vsaj zmanjšala brezposelnost. Anketo vodi predsednik trgovskega in obrtnega odseka Narodne skupščine bivši minister Heindl, ki zaslišuje zastopnike delodajalcev in delavcev. Delodajalci splošno povdarjajo, da ovira razvoj produkcije previsoka obremenitev z davki in socialnimi datjavami na eni in visoke obresti za bančne kredite na drugi strani. Splošno pa vpliva na produkcijo splošna gospodarska kriza, ki se kaže posebno občutno v Avstriji. Dokler bodo države zapirale svoje meje, se kriza ne bo odpravila. Na krizo vpliva tudi gospodarski položaj v Rusiji, ki onemogoča trgovske stike. Vsled tega se ne izrablja najmanj 1/3 kapacitete v evropski industriji. — V detajlih bombažna industrija navaja, da ji manjka izvežbanih strokovnjakov in da delavstvo trpi vsled stanovanjske krize, ker država ne zida za svoje nameštence (železničarje) stanovanjskih hiš. — Konfekcijska branža si obeta nekoliko uspeha od trgovske pogodbe z Ogrsko. V ostalem želi, da se urede državne dobave na ta način, da država, kar rabi, razdeli na celo leto, da bo industrija celo leto enakomerno zaposlena. — Sladkorna industrija želi, da se polaga povečano pozornost na večji konzum domačega sladkorja. V ta namen naj se poviša carina na uvoz tujega sladkorja. Železarska industrija še ni bila zaslišana. Pričakuje se, da bo soglasno podpirala predlog alpinske montanske družbe na zvišanje carine za palnično železo na 5 zlatih kron.

Ljubljanska borza.

ponedeljek 8. februarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 76, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 280; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 200; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 965, bl. 970; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trgov. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, bl. 125; Trbovelj. prem. družba, Ljubljana, den. 370, bl. 380; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 90, bl. 100; »Šišir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 115, bl. 120.

Blago: Hrastove podnice, 43 mm, 2,65 m, od 18 do 30 cm, ogledane, fco meja, 1 vag., den. 1300, bl. 1300, zaklj. 1300; bukovi hlodi, na tanjšem koncu od 30 cm premera naprej, od 4 m naprej, z 15% od 2,50 do 3,90 m, zdravi, ravni, brez grč, sveži, la, fco meja, 15 vag., den. 375, bl. 375, zaklj. 375; hrastove podnice od 43 in 53 mm, 2,65 odnosno 2,80 m dolge, fco meja, 5 vag., den. 1300, bl. 1300, zaklj. 1300; deske smrekove, 25 mm, 4 m, od 16 cm naprej, media 25 cm, I., II., fco meja, 1 vag., den. 590, bl. 590, zaklj. 590; bukovi hlodi, I., II., od 30 cm naprej, od 2,50 m, fco nakl. post., den. 200; bukovi plohi, od 2 m naprej, od 40 do 130 mm, I., II., fco meja, den. 500; drva suha, bukova, fco nakl. post., den. 21; drva suha, hrastova, fco nakl. post., den. 18; pšenica bačka, 76 kg, 2% prim., fco bačka postaja bl. 295; pšenica ban. 76/77 kg, fco nakl. post., bl. 298; pšenica dom., fco fco nakl. post., bl. 315; pšenica sremska, fco vag. nakl. post., bl. 290; koroza, času prim. suha, kv. gar., par. Ljubljana 1 vag., den. 150, bl. 150, zaklj. 150; koroza, času prim. suha, z gar. zdravega prispetja do slov. post., par. slav. post., 1 vag., den. 117,50, bl. 117,50, zaklj. 117,50; koroza inzulanka, več kot času prim. suha, fco vag. prekm. post., bl. 167,50; koroza drobna, fco vag. medjim. post., bl. 167,50; koroza drobna, fco vag. banatska postaja za III., bl. 140; koroza um. suš., fco vag. bačka post., 1 vag., den. 142, zaklj. 142; koroza umetno sušena, fco Postojna tranz., denar 182,50, blago 182,50, zaklj. 182,50; koroza stara, par. bačka postaja, 1 vag., den. 155, bl. 155, zaklj. 155; jecmen, 62 kg, fco vag. bačka postaja, bl. 155; jecmen, spomladanski, pivovarn., 66/67 kg, par. Ljubljana, bl. 260; oves srbski, fco Ljubljana, bl. 215; ajda domača, fco vag. prekm. postaja, bl. 260; rž domača, fco vag. prekm. postaja, bl. 210; proso rumeno, fco vag. prekm. post., bl. 210; proso rumeno medjim., fco Ljubljana, bl. 220; otrobi drobn., pšenični, fco vag. nakl.

post. Vinkovci, bl. 115; otrobi drobni, pšen. mar. Ljubljana, bl. 140; ježice, zlatorumene, fco vag. dol. post., dan. 250; slivovka bos., gar. 25%, 100-črtna, neotrošar., fco vag. postaja Brčko, bl. 3200; slivovka srska, gar. 50%, fco vag. Postojna tranz. (sod posebej), bl. 1600; la Portlandement »Salona-Tour«, fco vag. Solja; v jutavrečah po 50 kg, bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg, bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg, bl. 52.50.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo (5. II. 1926). Na svinski sejem se je pripeljalo 89 svinj in 4 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tedno stari, komad 125 do 150 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250, 3 do 4 mesece stari 350 do 380, 5 do 7 mesecev stari 400 do 480, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650, eno leto stari 1500 do 1800, 1 kg žive teže 10.50 do 12.50, 1 ko mrtve teže 15 do 17. — Prodalo se je 62 komadov.

Mariborski trg dne 6. februarja 1926. Na trgu je bilo ta dan 73 slaninarjev, ki ki so prodajali svinjino po 20 do 25, slanino pa po 20 do 27 Din kg. Ker je sedaj izvoz neznan, je upati, da bodo cene mesu še padle. To se vidi že sedaj, ko mesarji ta teden zopet ceneje prodajajo, kakor govedino po 8 do 15, teletino 10 do 15, svinjino 18 do 20 in ovčje meso po 12.50 do 14 Din kg, pa tudi drugi mesni izdelki so že zdaj postali cenejši. Te cene so to pot uplivali tudi na perutnino, katere je bilo okoli 800 komadov in se je prodajala: piščanci po 15 do 50 dinarjev par, kokoši 25 do 40, race, gosi, purani 50 do 100 Din komad; domači zajci, veliki 25 do 50 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje.** Krompir se je tudi pocenil, t. j. 6 do 6.50 Din mernik ali 1.25 do 1.75 Din kg, solata 1 do 2 Din kupček, glavata solata in zeljnate glave 2 do 5 Din, karfiol 3 do 14 Din komad, kisl zelje 3, kisl repa 2, kuhano maslo 40 do 48, kuhano 50 do 56 Din kg, čebula 3 do 6, česen 5 do 15 Din venec; mleko 3 do 3.50, smetana 12.50 do 16 dinarjev, oljčno olja 32 do 50, bučno olje 25 do 28 Din liter, jajca 1.50 do 2.50 dinarja komad, sirček 1 do 10 Din hlebček. Jabolka in hruške 5 do 15 Din kg, fige 6 do 10 Din venec, pomaranče 1 do 2.50 Din, limone 0.75 do 1.50 Din komad. — Opaža se, da so nekatera živila po trgovinah ceneje kakor na trgu čeravno so enake kakovosti. — **Lesena in lesčena roba** se je prodajala po 1 do 100 dinarjev komad. Brezovih metel je bilo

to pot izredno mnogo na trgu, radi česa so cene malo padle, in sicer so se prodajale po 1.75 do 5 dinarjev. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo, 3. t. m. so kmetje pripeljali 5 vozov sena in 3 vozove slame. V soboto 6. t. m. pa 12 vozov sena, 3 vozove otave in 5 vozov slame na trg. Cene so bile senu 55 do 90, otavi 60 do 70 in slami 50 do 65 dinarjev za 100 kg. Cene bodo brzkone rastle, dokler ne bo letošnje krme.

Moka na tržaškem trgu. Mlini so z gotovim blagom precej založeni. Ponudba je tudi precej velika, a cene so kljub temu neispremenjene. Notira: pšenični zdrob L 270 do 275, tip 00 L 270 do 275, št. 1 sup.: 255 do 260, št. 1: 235 do 240, št. 2 A: L 220 do 225, št. 2 B: L 200 do 210. — Koruzni zdrob L 135 do 150, sijajna koruzna moka L 125 do 135. Testenine ekstra L 260 do 280, najfinejše 230 do 250, drobne testenine L 210 do 230 za meterski stot.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa Din 15 do 19, jezika, jeter, ledic, možganov 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, loja 7.50 do 12, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 20 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 22.50 do 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanine 19 do 20, masti 26 do 27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 6 do 8, kg krakovskih in debrecinskih klobas 40, hrenovk, posebnih, tlačenk 35, svežih kranjskih 30 do 40, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30 Din. — Kokoš 25 do 25, petelin 30 do 40, domač zajec 10 do 20, kg krapa 26 do 32.50, linja in ščuke 25 do 30, klina 12.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2 do 3, kg surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9 do 10, par jajc 2.50 do 3.25, kg belega kruha 6, črnega in rženega 5, kg jabolka 4 do 8, ena oranža 1.50 do 2, limona 0.75, kg rožičev 10, fig 10 do 16, dateljnov 25, orehov 12, luščenih orehov 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 16; kg kave 40 do 76, pražene kave 56 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15, kavine primesi 20, riža 10 do 12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, mletega popra 54, celega 52, paprike 20 do 56, testenin

9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75; kg moke št 0 5.75, 1 5.25, 3 4.50, 5 3.75, 6 3, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2 do 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5; q pšenice 350 do 360, rži 260 do 290, ječmena 240 do 260, ovsna 245 do 260, prosa 275 do 300, koruze 215 do 225, ajde 300 do 325, fižola 350 do 360, graha 400 do 500, leče 600; kubični meter trdih drv 160 do 180, mehkih 100, q premoga 40 do 46, q sladkega sena 75 do 80, polsladkega 60, kislega 50, slame 50, kg endivije 18 do 20, metovilca 15 do 25, radiča 15 do 20, zelja 2 do 2.50, rdečega zelja 4 do 6, kislega zelja 2.50 do 3, ohrova 2 do 2.50, karfiol 8 do 10, kolerab 0.75 do 1, špinacije 15 do 16, paradižnikov 16, graha v stročju (laškega) 25, čebule 2 do 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe 0.50 do 1, kisle repe 2 do 2.50, korenja 0.75 do 4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8, artičoka 3.

Svetovni pšenični trg. Statistični izkaz o izvozu pšenice eksportnih dežel nam pravi, da so imele leta 1925 dosti manj previška na razpolago kakor pa v prejšnjih dveh letih. Lani se je eksportiralo pšenice in pšenične moke samo 84 milijonov kvarterjev, predlanskim 100 milijonov 500.000, leta 1923 pa 9 milijonov. Kvarter je 2'908 hl. Tabela (v tisočih kvarterjih) je tale:

	1923	1924	1925
Zedinjene države	21.000	30.000	17.000
Kanada	37.000	33.500	31.000
Argentina	17.500	21.000	14.000
Avstralija	7.000	9.500	14.500
Rusija	2.500	500	1.500
Indija	3.500	3.000	2.000
Druge dežele	2.500	3.000	4.000
	91.000	100.500	84.000

Za eksport uprablyivo množino pšenice v letu 1925/26 cenijo na 92 milijonov kvarterjev. Ker pa hranita Argentinija in Avstralija vselej železno zalogo najmanj petih milijonov kvarterjev in ker ob enem Zedinjene države in Kanada svojih zalog nikdar popolnoma ne izčrpata, računijo resnični eksportni prebitek za čas od avgusta 1925 do julija 1926 samo na 80 milijonov kvarterjev. Kljub temu, da so te zaloge dosti manjše kot običajno, se za preskrbo s pšenico prav nič ne bojijo; to pa ne samo vsled imenovanih rezerv v Argentiniji, Avstraliji, Uniji in Kanadi, temveč tudi zato, ker je bil v

večini dežel, ki pšenico importirajo, letošnji pridelek boljši kakor pa v preteklih letih.

Mednarodni trg volne. Beremo, da se bo polčraj na mednarodnem trgu volne konsolidiral; v Evropi je zaenkrat trg z volno prenasičen; največ kupujejo še Angleži, v prvi vrsti tovarne v Yorkshire, na kratko Yorkshire.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe za dobavo armaturnega bronca ter za dobavo 2000 m vrvice (Platt-schnurr za Moquette). — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. do 27. februarja t. l. glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1926, pri komandi mariborskega vojnega okruha v Mariboru in komandi mesta v Ptujcu (25. II.), pri komandi celjskega vojnega okruha v Celju in pri komandi mesta v Slovenski Bistrici (26. II.) ter pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri komandi mesta v Dravogradu (27. II.). — Predmetni pogoji so na vpogled pri označenih komandah. — Dne 5. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje pretovorenja blaga v Bos. Brodu iz normalnih v ozkotirne vagonne in obratno ter glede oddaje v enoletni zakup enega dela skladišča na postaji Metković; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 12.500 kg orodnega in drugega jekla. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe za dobavo bele, cinkove in črne pločevine; do 16. februarja t. l. za dobavo 300 m blaga (Moquette za II. razred), za dobavo 1000 komadov zank za zastore, za dobavo 5000 komadov klobučinastih pramen, za dobavo 12 komadov kolesnih obrobočev, za dobavo 100 komadov slamnatih podnožnic, za dobavo 20 parov klobučinastih škornjev; do 19. februarja t. l. za dobavo 350 komadov vodostanskih stekel, za dobavo 120 m² linoleja; do 20. februarja t. l. za dobavo peči ter za dobavo 200 komadov lesenih grabelj. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov hrzovjvam:

Podružnice:

Telefon interurban

štev. 454

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Naročajte in širite TRGOVSKI LIST!

Kr. glavna carinarnica I. reda u Ljubljani

OGLAS.

Dana 9. februara 1926. god. u 10. sati prodavali će se na javnoj dražbi u „A“ magacinu ove carinarnice **82 kg razne svilene, pamučne i vunenene robe en gros i detaljno.**

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Gritzner - Adler - Phoenix.
Istolan posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermasa, pnevmatika.
Pouk o vesenju na stroj brezplačno! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18— naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, lonele potrebščine, ščetke za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko! Na malo!

Veletrgovina
kolonijalne in
specerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahlevajte cenik!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552